

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060104

DOM
2025-02-18
Stockholm

Mål nr
P 1750-24

Sid 1 (5)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2024-01-18 i mål nr P 7405-23,
se bilaga A

PARTER

Klagande

U.L.

Motpart

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Lidingö kommun
181 82 Lidingö

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av bostadshus på fastigheten X i Lidingö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 2141122

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50
E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

U.L. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska bevilja ansökan om bygglov. Till stöd för sin talan har hon i huvudsak anfört detsamma som vid mark- och miljödomstolen. Därtill har U.L. framfört invändningar mot Länsstyrelsens i Stockholms län handläggning av ärendet, bland annat att länsstyrelsen inte hållit syn.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Lidingö kommun (nämnden) har vidhållit sitt beslut att avslå ansökan om bygglov.

Mark- och miljööverdomstolen har hållit syn i målet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

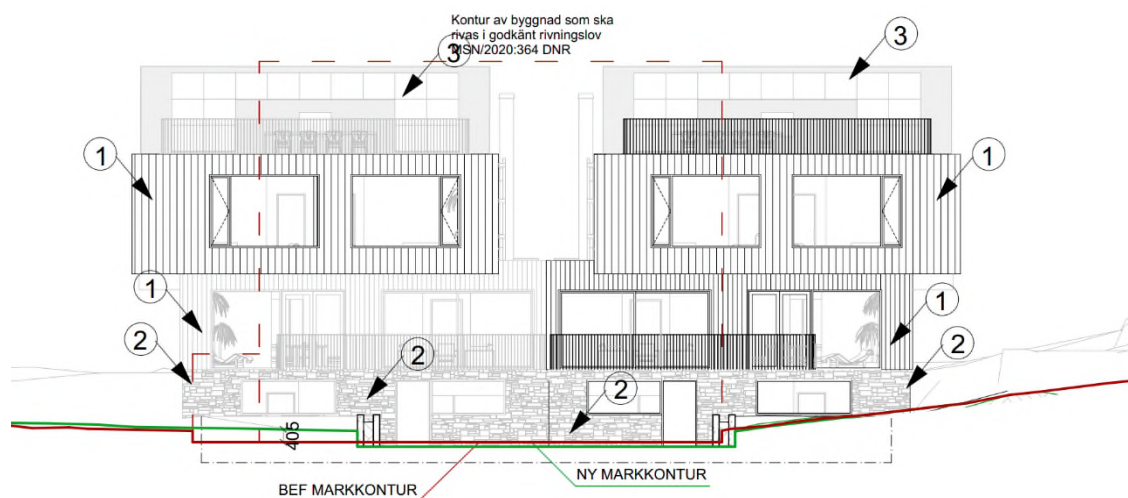
Frågorna i målet är dels om byggnaden är planenlig, dels om byggnaden uppfyller anpassningskravet i 2 kap. 6 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i underinstansernas bedömning att byggnaden inte är planenlig eftersom byggnadsarean överskrider med drygt 14 m² och eftersom byggnaden ger intryck av att vara två kopplade byggnader och inte en fristående byggnad. När det gäller frågan om anpassningskravet gör domstolen följande tillägg.

I 2 kap. 6 § PBL finns vissa grundläggande krav på anpassning till omgivningen och befintlig bebyggelse som ska beaktas generellt vid utformningen av bebyggelsemiljön. Enligt bestämmelsens första stycke ska lovpliktiga byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bland annat stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. Därutöver ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas (tredje stycket i nämnda lagrum).

Av betydelse för bedömningen av om en byggnad uppfyller anpassningskravet i 2 kap. 6 § PBL är byggnadens utformning. Generella krav i fråga om utformning som byggnader ska uppfylla finns i 8 kap. 1 § 2 PBL. Enligt den bestämmelsen ska en byggnad ha en god form-, färg- och materialverkan. Dessa komponenter är väsentliga för en sakligt underbyggd bedömning av byggnaden som sådan och vad som sammantaget ger en god helhetsverkan (se rättsfallet MÖD 2015:26 och prop. 2009/10:170, s. 257 f.).

Fastigheten X i Lidingö kommun omfattas av en stadsplan från 1953. Stadsplanen gäller som detaljplan. Av planbeskrivningen framgår att planens syfte bland annat är att bibehålla områdets karaktär av villaområde. Närområdet har i planen inte pekats ut som särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Utsnitt från ansökningshandlingarna, fasaden mot söder.

Nämnden har bedömt att byggnaden inte är anpassad till områdets karaktär, eftersom den omgivande bebyggelsen främst består av villor från 1930- och 40-talet och byggnadens gestaltning därmed avviker på ett påtagligt sätt.

Iakttagelserna vid den genomförda synen och utredningen i övrigt visar att bebyggelsen i området varierar i storlek och utformning samt är uppförd med byggnadsstilar från olika tidsperioder, även om villor från 1930- och 40-talet utgör ett dominerande

inslag. Terrängen är kuperad och bostadshusen, huvudsakligen uppförda i en eller två våningar och i stor utsträckning försedda med sadeltak, ligger vanligen en bit in på de relativt stora tomterna. På bostadshusen förekommer fasadmaterial i både tegel, puts och trä med en varierad färgsättning.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i underinstansernas bedömning att bebyggelsen i området inte är enhetlig. Oaktat detta kommer den byggnad som U.L. sökt lov för på ett påtagligt sätt att skilja sig från befintlig bebyggelse genom sitt formspråk, särskilt avseende uppdelningen av ovanvåningarna, vindarna och terrasserna men även avseende fasad- och takbeklädnaden. Byggnaden har enligt Mark- och miljööverdomstolens mening ett egenartat uttryck som är dåligt anpassat till områdets karaktär. Anpassningskravet i 2 kap. 6 § PBL är följaktligen inte uppfyllt.

Sammantaget finns inte förutsättningar att bevilja bygglov för byggnaden och U.L. överklagande ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Vibeke Sylten, tekniska rådet Johan Hjalmarsson (skiljaktig), hovrättsrådet Catharina Adlercreutz (skiljaktig) och tf. hovrättsassessorn Anna Lundgren, referent.

Föredragande har varit Sonja Rodhe.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Tekniska rådet Johan Hjalmarsson och hovrättsrådet Catharina Adlercreutz är av skiljaktig mening beträffande motiveringen och anför följande.

Till skillnad från majoriteten och underinstanserna anser vi att den sökta byggnaden är förenlig med planbestämmelsen att fastigheten får bebyggas endast med hus som uppförs fristående (4 §). De två bostadslägenheternas källar- och bottenvåningar hänger samman och byggnadens s.k. fotavtryck ger därmed intryck av att det handlar om en fristående byggnad. Att övervåningen består av två separata delar innebär enligt vår mening inte att byggnaden som helhet kan anses utgöra två sammankopplade byggnader.

Nedröstade i denna del är vi övrigt ense med majoriteten.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-01-18
Meddelad i
Nacka

Mål nr P 7405-23

PARTER

Klagande
U.L.

Motpart
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden Lidingö stad
181 82 Lidingö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 22 september 2023 i ärende
nr 403-31553-2023, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av bostadshus på fastigheten X, Lidingö
kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Lidingö kommun (nämnden) beslutade den 28 september 2021 att avslå ansökan om bygglov för nybyggnad av tvåbostadshus på fastigheten X. Den ansökta åtgärden bedömdes bland annat utgöra två enbostadshus och antalet våningar på byggnaden stred mot detaljplan. Beslutet överklagades av U.L. till Länsstyrelsen i Stockholms län (Länsstyrelsen) som den 3 december 2021 avslog överklagandet. U.L. överklagade beslutet till mark- och miljödomstolen som den 9 mars 2022 avslog överklagandet (se mål nr P 101-22).

U.L. ansökte därefter om nytt bygglov på fastigheten X. Nämnden beslutade den 21 juni 2022 åter att avslå en ansökan då våningsantalet på byggnaden stred mot detaljplanen. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som den 5 september 2022 avslog överklagandet. Beslutet överklagades till mark- och miljödomstolen, som den 18 november 2022 avslog överklagandet (se mål P 6140-22).

I aktuellt mål beslutade nämnden den 23 maj 2023 att avslå U.L.s ansökan om bygglov för nybyggnad av bostadshus, mur, plank, schaktning/ utfyllnad samt anmälan av installation av eldstad på fastigheten X. Beslutet överklagades till länsstyrelsen, som avslog överklagandet.

U.L. har överklagat beslutet till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

U.L. har yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra länsstyrelsens beslut och bevilja bygglov för de ansökta åtgärderna. Som skäl har hon i huvudsak anfört följande.

Hennes tidigare bygglovsansökningar liknar inte den aktuella ansökan och tidigare bedömningar borde därför inte ligga till grund för den nya ansökan. Det finns stora skillnader i de tidigare ansökningarna och i den aktuella. Byggnaden i den aktuella

ansökan har en gemensam källare och en gemensam bottenvåning, sedan har byggnaden två byggnadskroppar som är ”förskjutna mot varandra” och har ett avstånd om tre meter. Det avgörande, MÖD 2016:18, som länsstyrelsen lagt till grund för beslutet är inte applicerbart i hennes fall. Det finns inget stöd för att hennes aktuella ansökan om bygglov strider mot detaljplanen.

Länsstyrelsens bedömning gällande byggnadsarean är fel. Det framgår tydligt på ritningarna att avståndet mellan den utkragande byggnadsdelen och marken är tre meter. Den östra och den västra fasaden är lika, båda utkragningarna är över tre meter ovan marknivå. Det föreligger inte heller någon skillnad mellan den östra och norra fasaden.

Avseende anpassningskravet anser U.L. att hennes ansökta åtgärd uppfyller kravet. Bostadshusen strider inte mot områdets karaktär. Hon har tidigare lämnat in bilder till länsstyrelsen på byggnader i området som styrker det. Länsstyrelsen har inte redogjort för varför åtgärden anses strida mot anpassningskravet.

U.L. kan inte heller ta ställning till frågan om länsstyrelsens beslut har tillkommit på ett ”rättsstatligt sätt”.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Inledningsvis konstaterar mark- och miljödomstolen, efter att har gått igenom samtliga handlingar i målet, att det inte har framkommit något som tyder på brister i handläggningen av ärendet hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut anses därför ha tillkommit i laga ordning. Vidare gör domstolen följande bedömning.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna i målet samt övervägt vad U.L. anfört i mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsen har redovisat tillämpliga bestämmelser och gällande praxis. Med beaktande av det instämmer

mark- och miljödomstolen i de bedömningar som länsstyrelsen gjort med de skäl som angetts. Vad U.L. har anfört i sitt överklagande föranleder därför ingen annan bedömning än den länsstyrelsen har gjort i det överklagade beslutet. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 8 februari 2024. Prövningstillstånd krävs.

Peter Winge

Malin Danielsson

I domstolens avgörande har rådmannen Peter Winge, ordförande, och tekniska rådet Malin Danielsson deltagit. Föredragande har varit Victoria Arvidsson.